Nieuwe instelling voor geïnterneerden in Gent

Vraag nr. 1652 van de heer Servais Verherstraeten van 24 april 2007 (N.) aan de vice-eersteminister en minister van Financiën:

Nieuwe instelling voor geïnterneerden in Gent.

De ministerraad heeft beslist om een nieuwe instelling voor geïnterneerden in Gent te bouwen.

1. a) Wat is de stand van zaken met betrekking tot dit dossier ?
   b) Is de grond reeds aangekocht ?
   c) Zo ja, sedert wanneer en voor welke prijs ?
   d) Zo neen, waarom nog niet?
   e) Wat is de timing ?
   f) Wat is de geraamde kostprijs ?
2. Dienen er nog werken te gebeuren om het bouwrijp te maken?
3. Wat is de stand van zaken met betrekking tot het ontwerp?
4. a) Welke middelen zijn voorzien in de begroting 2007?
   b) Welke middelen zijn voorzien in het meerjarenplan?

Antwoord van de vice-eersteminister en minister van Financiën van 27 april 2007, op de vraag nr. 1652 van de heer Servais Verherstraeten van 24 april 2007 (N.):

1.Er is een akkoord met de Stad Gent omtrent de verkoop van het terrein. Dit akkoord werd vastgelegd in een beslissing van de gemeenteraad die aan de provinciegouverneur werd voorgelegd. Een uitgave van 913.960 euro werd reeds vastgelegd lastens de begroting op artikel 533.13. (Meerjarenplan Justitie 2005-2009). Op datum van vandaag is de aankoopakte nog niet verleden door het Aankoopcomité. Met het verlijden van de akte diende gewacht te worden tot de termijn voor het aantekenen van bezwaar tegen de gemeenteraadsbeslissing verstreken was. Het Aankoopcomité voorziet dat het verlijden van de akte in de loop van de maand mei 2007 kan gebeuren. De aankoop van het terrein kan onmiddellijk vereffend worden.

2. Wellicht wilt u vernemen of de aard van het terrein bijkomende investeringen vergt. Op het terrein bevindt zich een hoogspanningspyloon die dient verplaatst te worden. Omtrent de vraag wie precies de kosten hiervoor dient te dragen, wordt onderhandeld met Elia, de beheerder van het Belgisch hoogspanningsnet. Uit de door OVAM verstrekte bodemattesten blijkt dat er geen grondsanering noodzakelijk is.

3. De ministerraad heeft aan de Regie der Gebouwen toestemming verleend om een algemene offerteaanvraag te lanceren voor het aanstellen van een multidisciplinair studieteam. De aanbestedingsprocedure bevindt zich momenteel in een eindfase en de gunningsbeslissing zal mij binnen afzienbare tijd ter goedkeuring worden voorgelegd.

4. Alle budgettaire middelen voor de realisatie van het project zijn voorzien op het meerjarenplan Justitie 2005-2009. Een bedrag van 37,5 miljoen euro « all in» is voorzien. De noodzakelijke uitgaven tijdens de loop van het project kunnen onmiddellijk vastgelegd worden binnen dit plafond.

«Wet Dupont» - Malaise bij de penitentiaire beambten

Vraag nr. 1253 van de heer Philippe Collard van 27 februari 2007 (Fr.) aan de vice-eersteminister en minister van Justitie:

«Wet Dupont». - Malaise bij de penitentiaire beambten.

Met de «wet Dupont» krijgen de cipiers nieuwe plichten en de gedetineerden nieuwe rechten; zo zal een gedetineerde gemakkelijker een klacht tegen een gevangenbewaarder kunnen indienen.

Er werd herhaaldelijk gesteld dat men bij de uitwerking van die wet zijn oor onvoldoende te luisteren had gelegd bij de penitentiaire beambten. Zij willen dat die wet nog op bepaalde punten zou worden aangepast, en met name:
- dat de beambten juridische bijstand zouden kunnen krijgen wanneer een gedetineerde een klacht tegen hen indient;
- dat sancties zouden worden getroffen wanneer blijkt dat de klacht ongegrond is;
- dat het werk van de penitentiaire beambten buiten de gevangenis meer naar waarde zou worden geschat, enzovoort.

Zij betreuren eveneens dat zij geen opleiding hebben gekregen vóór de inwerkingtreding van die wet; zij zullen moeten omgaan met alle conflicten die eruit zullen voortvloeien en zijn daar niet op voorbereid.
Welke maatregelen worden thans onderzocht om een degelijke toepassing van die wet mogelijk te maken, waarbij niet enkel de gedetineerden maar ook de penitentiaire beambten met respect worden bejegend?

Antwoord van de vice-eersteminister en minister van Justitie van 11 april 2007, op de vraag nr. 1253 van de heer Philippe Collard van 27 februari 2007 (Fr.):

Ik wens vooreerst dieper in te gaan op de wijzigingen die de penitentiair beambten zouden willen laten aanbrengen in de basiswet van 12 januari 2005 betreffende het gevangeniswezen en de rechtspositie van de gedetineerden, de «wet-Dupont»:
1. Zij wensen rechtsbijstand te genieten ingeval een gedetineerde een klacht heeft ingediend.
In dit verband kan ik verwijzen naar het koninklijk besluit van 16 maart 2006 betreffende de rechtshulp aan de personeelsleden van bepaalde overheidsdiensten en de schadeloosstelling van de door hen opgelopen zaakschade, dat voorziet in de procedure die een penitentiair beambte moet volgen indien hij een beroep wil doen op rechtsbijstand.

2. Zij vragen sancties ten aanzien van een gedetineerde in geval van een ongegronde klacht.
Deze vraag volgt uit een verkeerde interpretatie van het klachtrecht ingesteld op grond van de basiswet. De klachten die ingediend worden bij de Klachtencommissie hebben betrekking op beslissingen van de directeur van de strafinrichting en niet op feiten uit hoofde van de beambten zelf.

3. Het punt betreffende het beeld dat de buitenwereld heeft over de penitentiair beambten valt evenmin onder de basiswet.
Voor het overige wil ik verwijzen naar mijn antwoord aan het gemeenschappelijk vakbondsfront ACV Openbare Diensten - ACOD - VSOA, dat reeds betrekking had op dezelfde vragen van het penitentiair personeel en dat ik hierna citeer:
«Om beter rekening te houden met de zwaarte van het werk van de toezichthoudende penitentiaire beambten, werd hun statuut tijdens deze regeerperiode verbeterd. De budgetten die nodig zijn voor het nakomen van de verbintenissen die mijn voorganger bij het einde van de regeerperiode aanging werden vrijgemaakt en er werd een nieuw protocol afgesloten (door het financieren van een voorheen verworven protocol of een protocol dat ik zelf afsloot).

Op deze manier kregen de beambten recht op verlof op 55 jaar voorafgaand aan het rustpensioen, de mogelijkheid van een regime van 36 uren, de betaling van premies voor de beambten die na hun 55ste willen werken en de integratie van de specificiteitspremies in de wedde.

Teneinde de beambten die het slachtoffer zijn van agressie in de gevangenis beter te begeleiden, vond ik het onmisbaar dat elke gevangenis zou beschikken over een eerstelijns interventie- en ondersteuningsteam dat speciaal opgeleid is : het betreft de « stress teams», die reeds in quasi alle inrichtingen operationeel zijn.
Er werd bovendien een contract afgesloten met een gespecialiseerde tweedelijnsdienst, het SISU (Rode Kruis), waarop elke keer wanneer dat nuttig lijkt te zijn eveneens een beroep kan worden gedaan.
Ik vond het eveneens noodzakelijk om in de opleiding een specifiek luik in te voeren, gericht op de technieken van het conflictbeheer. Alle nieuwe beambten zullen dit krijgen, evenals in de nabije toekomst alle kwartierchefs en de penitentiaire assistenten.
Omdat ik heel recent nog door de vakverenigingen aangesproken werd over het onveiligheidsgevoel dat de penitentiaire beambten tijdens hun werk hebben, heb ik een werkgroep opgericht die zich momenteel over de juridische begeleiding van de personeelsleden buigt en met name over de bescherming van hun privéleven.
Men is verder ook in de eindefase gekomen van een haalbaarheidsstudie die ertoe strekt op korte termijn twee eenheden voor tijdelijke detentie voor gewelddadige gedetineerden, die zowel ten aanzien van het personeel als ten aanzien van hun medegedetineerden geweld gebruiken, op te richten, één in Vlaanderen en de andere in Wallonië. Het is de bedoeling om de «carrouselsituaties » zoals we die thans kennen te vermijden.
Ik heb in mei 2005 ook voor elk lid van de penitentiaire sector de mogelijkheid ingevoerd om te genieten van rechtsbijstand, namelijk het ten laste nemen van de kosten voor de verdediging en van de gerechtskosten, onder meer wanneer een beambte het slachtoffer is van agressie door een gedetineerde of wanneer een gedetineerde een beambte voor de rechtbank daagt.
Er werden nog andere maatregelen genomen, bijvoorbeeld inzake de gezondheidszorgen, zowel om de kwaliteit van de zorgverstrekking te verbeteren als voor het beperken van de uithalingen naar de hospitalen, die vaak veiligheidsrisico's met zich meebrengen.
De gespannen situaties die we binnen onze penitentiaire inrichtingen kennen zijn ook te wijten aan de overbevolking in de gevangenissen. Dit fenomeen is niet nieuw en ook niet eigen aan België, maar het kan helaas niet bij toverslag worden opgelost.
Om de overbevolking te bestrijden heb ik massaal geïnvesteerd in de alternatieve gerechtelijke maatregelen: 556 maatregelen uitgesproken in 2002, tegen meer dan 11 000 maatregelen in 2006.
Ik heb ook het aantal gedetineerden onder elektronisch toezicht verhoogd en momenteel zijn er dat 600.
Ik heb het mechanisme opgestart van de niet-vrijwillige overdracht tussen staten voor de buitenlandse gedetineerden die geen recht op verblijf hier hebben en die geen duurzame banden met ons land hebben, zodat ze hun gevangenisstraf in hun land van oorsprong kunnen uitzitten. Meer dan 150 gedetineerden die op deze wijze in aanmerking komen om zonder

hun toestemming te worden overgedragen werden op die manier geïdentificeerd. De onderhandelingen over een bilaterale overeenkomst in die zin met Marokko schieten goed op en zeer binnenkort gaan er onderhandelingen in dezelfde zin van start met Algerije.
Tot slot heb ik specifieke maatregelen genomen voor het verhogen van de capaciteit, via het renoveren van oude gebouwen of het oprichten van nieuwe inrichtingen. Dat zal de capaciteit met 1 277 plaatsen verhogen.
In overleg met de regering heb ik tevens maatregelen genomen om op korte termijn 360 bijkomende plaatsen te scheppen. En ook het Masterplan Geïnterneerden zal een positief effect hebben op de gevangenisbevolking.
Ik kom nu bij de bekommernissen die geuit werden betreffende de progressieve inwerkingstelling van de wet Dupont over de interne rechtspositie van de gedetineerden.
De wet werd na jaren werk op 12 januari 2005 goedgekeurd.
Gelet op de omvang van de taak, moest men voor de concrete inwerkingstelling per etappe werken en prioriteiten stellen. Het was van bij aanvang mijn wens om bij deze keuzes niet alleen de vakverenigingen te betrekken, maar eveneens op vrijwillige basis leden van elke personeelscategorie.
Tal van werkgroepen hebben zich dus in alle transparantie over de verschillende aspecten gebogen.
U haalt meer in het bijzonder bepaalde elementen aan.

Allereerst de nieuwe tuchtprocedure ten aanzien van de gedetineerden.
Sta me toe u te zeggen dat die reeds sedert 1 juli 2005 van kracht is en u zult u zeker herinneren dat over de erbij horende circulaire uitgebreid overleg werd gepleegd met de vakverenigingen. Bovendien werd rekening gehouden met de toenemende werklast ter zake voor de directies, door het toekennen van personeelsversterkingen, zowel op het niveau van de directies als op dat van de penitentiaire assistenten.
Daarna is er de scheiding tussen de betichten en de veroordeelden. Daarover kan ik zeggen dat het niet alleen wenselijk is, daar zal iedereen het wel over eens zijn, maar ook dat dit reeds in het koninklijk besluit van 1965 stond. En het is evident dat men rekening zal moeten houden met de interne organisatie van de penitentiaire inrichtingen en de problemen qua infrastructuur, maar deze scheiding vereist daarom nog geen verhoging met personeel.
Tot slot het fouilleren. Uw vragen verbazen me. De basiswet spruit voort uit een parlementair initiatief en er werd in het parlement uitgebreid over gedebatteerd. Er werd lang gediscussieerd over de kwestie van het fouilleren en de bepalingen die thans worden toegepast werden door alle democratische partijen goedgekeurd.
En zoals u zeer goed weet, verhinderen deze bepalingen niet dat er strikt wordt gefouilleerd, voor zover dit gemotiveerd is.
Toen ik besloot om de Titels II en VI van de wet Dupont van kracht te doen worden, was mijn voornaamste doelstelling het verschaffen van een wettelijk kader aan het fouilleren en daardoor de toepasbare werkregels te verduidelijken : hebben de penitentiaire beambten zelf geen voordeel bij een grotere rechtszekerheid?
Alle hervormingen, ook die naar welke men al lang heeft uitgekeken, houden in dat men een aanpassingsinspanning moet leveren om ze « op het terrein te doen verteren », dat besef ik zeer goed. In dit opzicht is de informatie die aan de beambten werd verstrekt en het luik over de wet Dupont dat geïntegreerd werd in de basisopleiding misschien niet voldoende, dat geef ik grif toe. Zo hebben de centrale administratie, de lokale directies en de vakverenigingen zelf een rol te vertolken inzake het permanent informeren van het personeel.
Maar ik wil ook eens de «geruchtenmolen» tot stilstand brengen : bij alles wat ik de afgelopen vier jaar in het belang de penitentiaire sector heb gedaan, had ik evenveel aandacht voor het verbeteren van de detentievoorwaarden van de gedetineerden als voor het verbeteren van de werkomstandigheden van de leden van het personeel, want ik weet dat ze elke dag in moeilijke en gespannen omstandigheden, belangrijke diensten aan de maatschappij bewijzen.